Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An Ardteistiméireacht 2018

Aistriúchán
Ar Scéim Mharcála

An Pholaitíocht agus an tSochaí

Gnáthleibhéal

Nóta do mhúinteoirí agus do scoláirí faoi úsáid na scéimeanna marcála foilsithe

Níl na scéimeanna marcála a fhoilsíonn Coimisiún na Scrúduithe Stáit ceaptha lena n-úsáid mar cháipéisí astu féin. Is áis riachtanach iad ag scrúdaitheoirí a théann faoi oiliúint i léirléamh agus i gcur i bhfeidhm ceart na scéime. Mar chuid den oiliúint sin, as measc rudaí eile, déantar samplaí d'obair na scoláirí a mharcáil agus déantar plé ar na marcanna a bhronntar, mar mhaithe le cur i bhfeidhm ceart na scéime a shoiléiriú. Déanann Scrúdaitheoirí Comhairleacha monatóireacht ar obair na scrúdaitheoirí ina dhiaidh sin le cinntiú go gcuirtear an scéim mharcála i bhfeidhm go comhleanúnach agus go beacht. Bíonn an Príomhscrúdaitheoir i bhfeighil an phróisis agus is gnách go mbíonn Príomhscrúdaitheoir Comhairleach ag cuidiú leis. Is é an Príomhscrúdaitheoir an t-údarás deiridh i dtaca le cé acu a cuireadh an scéim mharcála i bhfeidhm i gceart ar aon phíosa d'obair iarrthóra nó nár cuireadh.

Is cáipéisí oibre na scéimeanna marcála. Cé go n-ullmhaítear dréachtscéim mharcála roimh an scrúdú, ní chuirtear bailchríoch uirthi go dtí go gcuireann scrúdaitheoirí i bhfeidhm ar obair iarrthóirí í agus go dtí go mbailítear agus go meastar an t-aiseolas ó na scrúdaitheoirí uile, i bhfianaise raon iomlán na bhfreagraí a thug na hiarrthóirí, leibhéal foriomlán deacrachta an scrúdaithe agus an ghá le comhleanúnachas caighdeán a choimeád ó bhliain go bliain. Aistriúchán ar an scéim chríochnaithe atá sa cháipéis fhoilsithe seo, mar a cuireadh i bhfeidhm ar obair na n-iarrthóirí uile í.

Is cóir a nótáil i gcás scéimeanna ina bhfuil freagraí nó réitigh eiseamláireacha nach bhfuil sé i gceist a chur in iúl go bhfuil na freagraí ná na réitigh sin uileghabhálach. D'fhéadfadh sé go bhfuil leaganacha éagsúla nó malartacha ann a bheadh inghlactha freisin. Ní mór do na scrúdaitheoirí tuillteanas gach freagra a mheas agus téann siad i gcomhairle lena Scrúdaitheoirí Comhairleacha nuair a bhíonn amhras orthu.

Scéimeanna Marcála san am atá le teacht

Ní cóir talamh slán a dhéanamh d'aon rud a bhaineann le scéimeanna marcála san am atá le teacht bunaithe ar scéimeanna a bhí ann cheana. Cé go mbíonn na bunphrionsabail mheasúnachta mar an gcéanna, is féidir go mbeadh athrú ar shonraí marcála cineál áirithe ceiste i gcomhthéacs na páirte a bheadh ag an gceist sin sa scrúdú foriomlán bliain áirithe ar bith. Bíonn sé de fhreagracht ar an bPríomhscrúdaitheoir bliain áirithe ar bith a dhéanamh amach cén tslí is fearr a chinnteoidh go measfar obair na n-iarrthóirí go cothrom agus go cruinn, agus go gcoimeádfar caighdeán comhleanúnach measúnachta ó bhliain go bliain. Dá réir sin, d'fhéadfadh gnéithe de struchtúr, de mhionsonraí agus de chur i bhfeidhm na scéime marcála in ábhar áirithe athrú ó bhliain go bliain gan rabhadh.

Agus breithniú á dhéanamh ar an scéim mharcála seo, ba cheart aird a bheith ar an méid a leanas:

- Braitheann na mionsonraí a theastaíonn in aon fhreagra ar an gcomhthéacs agus ar an gcaoi a gcuirtear an cheist, agus ar an líon marcanna atá ar fáil don fhreagra ar an scrúdpháipéar.

- Caithfear focail, nathanna cainte nó frásaí a úsáid i gceart i gcomhthéacs agus níor cheart iad a bhréagnú, agus más léir go n-úsáidtear go mícheart iad nó go mbréagnaítear iad, ní féidir na marcanna a thabhairt.

- Mar riail ghinearálta, más ann d'amhras faoina bhailí atá aon fhreagra, ní mór do scrúdaitheoirí dul i gcomhairle lena scrúdaitheoir comhairleach sula mbronntar marcanna.

- Níl na moltaí ná na samplaí etc. a thugtar sa scéim uileghabhálach agus is féidir glacadh le freagraí malartacha bailí eile etc.

Is é atá i gceist i nós imeachta na marcála:

- Na freagraí go léir a léamh go cúramach agus anailís chúramach a dhéanamh orthu.

- Marcanna a shannadh do na comhpháirteanna de réir na scéime marcála.

Marcanna as comhleanúnachas

Ar bhonn na nithe seo a leanas a bhronnfar na marcanna as comhleanúnachas: struchtúr, eagrú na ndearcthaí agus na dtuairimí, comhleanúnachas, fócas, comhthéacs agus soiléire an fhreagra.

ROINN A

Ceist 1

100 marc

15 × 5 marc, agus 3 mharc breise le bronnadh ar gach ceann de na chéad 5 mhír ar ar bronnadh an marc is airde, agus 2 mharc le bronnadh ar gach ceann den dara 5 mhír ar ar bronnadh an marc is airde, rud is ionann agus [(5 × 8) + (5 × 7) + (5 × 5)].

(a) Dhá ghrúpa nach bhfuil dóthain ionadaíochta acu **5 mharc**

An chéad ainm	2M
Míniú	1M
Neamhábhartha	0M
An dara hainm	1M
Míniú	1M
Neamhábhartha	0M

(b) (i) Tá an Chúirt **Eorpach um Chearta an Duine** freagrach as a chinntiú go gcuirtear an Coinbhinsiún Eorpach um Chearta an Duine (ECHR) chun feidhme. **1 mharc + 1 mharc**

(b) (ii) Cén fáth a dtabharfaí cás os comhair an ECHR? **3 mharc**

Fáth bailí amháin / sampla de chás / sárú cheart de chuid an duine

Cur síos an-mhaith	3M
Cur síos maith	2M
Cur síos réasúnta	1M
Cur síos neamhábhartha	0M

(c) Ról an Ombudsman do Leanaí **5 mharc**

Pointe	Cur síos an-mhaith	4 - 5M
	Cur síos maith	2 - 3M
	Cur síos réasúnta	0 - 1M

(d) (i) Dhá eagraíocht chearta daonna **1 mharc + 1 mharc**

An chéad ainm	1M
An dara hainm	1M

(d) (ii) Cur síos ar eagraíocht chearta daonna **3 mharc**

Cur síos an-mhaith	3M
Cur síos maith	2M
Cur síos réasúnta	1M
Cur síos neamhábhartha	0M

(e) (i) An dá náisiúntacht neamh-Éireannacha ba mhó **1 mharc**

Ní mór an dá náisiúntacht neamh-Éireannacha a ainmniú 1M

(e) (ii) Láidreacht amháin agus teorainn amháin a bhaineann le sonraí daonáirimh
2 mharc + 2 mharc

Cur síos maith	2M
Cur síos réasúnta	1M
Cur síos neamhábhartha	0M

(f) An comhlacht Eorpach a dhéanann ionadaíocht thar ceann na saoránach trí na FPE?
5 mharc

Parlaimint na hEorpa	5M
Tic le dhá fhreagra	0M

(g) Easumhlaíocht shibhialta a mhíniú **3 mharc**

Míniú an-mhaith	3M
Míniú maith	2M
Míniú réasúnta	1M
Míniú neamhábhartha	0M

Sampla **2 mharc**

Cur síos maith	2M
Cur síos réasúnta	1M
Cur síos neamhábhartha	0M

(h) Trí shlí a dtéann an t-athrú aeráide i bhfeidhm **2 mharc + 2 mharc + 1 mharc**

Cur síos maith	2M		
Cur síos réasúnta	1M	Cur síos réasúnta	1M
Cur síos neamhábhartha	0M	Cur síos neamhábhartha	0M

(i) Patrarcacht **3 mharc**

Míniú an-mhaith	3M
Míniú maith	2M
Míniú réasúnta	1M
Cur síos neamhábhartha	0M

Sampla **2 mharc**

Cur síos maith	2M
Cur síos réasúnta	1M
Cur síos neamhábhartha	0M

(j) Cinedhíothú **3 mharc**

Míniú an-mhaith	3M
Míniú maith	2M
Míniú réasúnta	1M
Cur síos neamhábhartha	0M

Sampla **2 mharc**

Cur síos maith	2M
Cur síos réasúnta	1M
Cur síos neamhábhartha	0M

(k) An ról atá ag comhlachtaí nó grúpaí sa tsochaí sibhialta **3 mharc**

Cur síos an-mhaith	3M
Cur síos maith	2M
Cur síos réasúnta	1M
Cur síos neamhábhartha	0M

Ainm **2 mharc**

(l) Dhá fheidhm atá ag Dearbhú na Náisiún Aontaithe maidir leis an gCeart chun Forbartha
3 mharc + 2 mharc

Cur síos an-mhaith	3M		
Cur síos maith	2M	Cur síos maith	2M
Cur síos réasúnta	1M	Cur síos réasúnta	1M
Cur síos neamhábhartha	0M	Cur síos neamhábhartha	0M

N.B. Má bhronntar 2M nó níos lú as an gcéad chur síos, marcáil an dara cur síos as 3M

(m) Dhá chúis a bhfuil freagracht shóisialta ar na meáin **3 mharc + 2 mharc**

Cur síos an-mhaith	3M		
Cur síos maith	2M	Cur síos maith	2M
Cur síos réasúnta	1M	Cur síos réasúnta	1M
Cur síos neamhábhartha	0M	Cur síos neamhábhartha	0M

N.B. Má bhronntar 2M nó níos lú as an gcéad chur síos, marcáil an dara cur síos as 3M

(n) Míniú ar cheart 'teoranta' **3 mharc**

Cur síos an-mhaith	3M
Cur síos maith	2M
Cur síos réasúnta	1M
Cur síos neamhábhartha	0M

Sampla **2 mharc**

Cur síos maith	2M
Cur síos réasúnta	1M
Cur síos neamhábhartha	0M

(o) (i) Sonraí cainníochtúla **1 mharc**

(o) (ii) Dhá chúis ar taifeadadh an líon ba mhó básanna i measc iriseoirí teilifíse
2 mharc + 2 mharc

Cur síos maith	2M
Cur síos réasúnta	1M
Cur síos neamhábhartha	0M

(p) Dhá phointe – seasamh ar an eite dheas sa pholaitíocht **3 mharc + 2 mharc**

Cur síos an-mhaith	3M		
Cur síos maith	2M	Cur síos maith	2M
Cur síos réasúnta	1M	Cur síos réasúnta	1M
Cur síos neamhábhartha	0M	Cur síos neamhábhartha	0M

N.B. Má bhronntar 2M nó níos lú as an gcéad chur síos, marcáil an dara cur síos as 3M

(q) Gníomhartha chun astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú **2 mharc + 2 mharc + 1 mharc**

Cur síos maith	2M
Cur síos réasúnta	1M
Cur síos neamhábhartha	0M

N.B. Má bhronntar 2M nó níos lú as an gcéad chur síos, marcáil an dara / tríú cur síos as 3M

(r) Ceart ar oideachas **5 mharc**

Cur síos an-mhaith	3M		
Cur síos maith	2M	Cur síos maith	2M
Cur síos réasúnta	1M	Cur síos réasúnta	1M
Cur síos neamhábhartha	0M	Cur síos neamhábhartha	0M

N.B. Má bhronntar 2M nó níos lú as an gcéad chur síos, marcáil an dara cur síos as 3M

(s) Naoi bhforas idirdhealaithe **2 mharc + 1 mharc + 1 mharc + 1 mharc**

Ní mór gach foras acu a shainaithint go soiléir le lánmharcanna a fháil

(t) Ráitis atá Fíor nó Bréagach **2 mharc + 2 mharc + 1 mharc**

(i) Fíor

(ii) Fíor

(iii) Fíor

ROINN B

Ceist 2 **50 marc**

(a) An dá chúis is coitianta le daoine a bheith gan dídean **10 marc**

Dhá cheann ar bith díobh seo:

- An réadmhaoin a bheith tarraingthe siar ó earnáil phríobháideach na tithíochta ar cíos
- An tiarna talún ag díol an tí.
- An tiarna talún ag bogadh isteach / ag tabhairt na réadmhaoine do dhuine muinteartha.
- An cíos ró-ard.
- An léas gan a bheith á athnuachan.

Dhá chúis: 5 mharc (× 2)

Freagra an-mhaith	4 - 5M
Freagra maith	2 - 3M
Freagra réasúnta	0 - 1M

(b) Cén fáth a ndéanann Focus Ireland an suirbhé seo gach trí mhí? **5 mharc**

Chun go dtiocfaidh treochtaí agus patrúin chun solais a chuirfidh lenár dtuiscint ar na nithe is cúis le teaghlaigh a bheith gan dídean thar thréimhse ama.

Cur síos an-mhaith	4 - 5M
Cur síos maith	2 - 3M
Cur síos réasúnta	0 - 1M

(c) Cén céatadán a bhí san aoisghrúpa 18-30 bliain? **5 mharc**

Freagra: 24%

(d) An chúis nach dtugann seo ach cuid den phictiúr? **5 mharc**

Ní thugann Doiciméad B ach cuid den phictiúr mar staid dhinimiciúil a bhíonn ag síorathrú is ea an codladh amuigh, ina gcaitheann roinnt daoine tréimhsí fada ag codladh amuigh agus roinnt eile anois is arís.

Cur síos an-mhaith	4 - 5M
Cur síos maith	2 - 3M
Cur síos réasúnta	0 - 1M

(e) Sainaithin dhá phríomhdhifríocht idir Doiciméad A agus Doiciméad B, agus cuir síos orthu.
10 marc

Dírítear i nDoiciméad A ar na cúiseanna a mbíonn daoine gan dídean
Le teaghlaigh is mó a dhéileálann Doiciméad A

Dírítear i nDoiciméad B ar na daoine a chodlaíonn amuigh i mBaile Átha Cliath
Daoine aonair is ea iad sin de ghnáth

Dhá dhifríocht: 5 mharc (× 2)

Cur síos an-mhaith	4 - 5M
Cur síos maith	2 - 3M
Cur síos réasúnta	0 - 1M

(f) An bhfuil éigeandáil ann i gcás easpa dídine in Éirinn? **15 mharc**

Cur síos an-mhaith	12 - 15M
Cur síos maith	8 - 11M
Cur síos réasúnta	3 - 7M
Cur síos lag	0 - 2M

Ceist 3 **40 marc**

(a) Dhá phríomhphíosa eolais **8 marc**

Dhá phíosa eolais: 4 mharc (× 2)

Cur síos an-mhaith	3 - 4M
Cur síos maith	2M
Cur síos réasúnta	0 - 1M

- A fháil amach cá raibh daoine ina gcónaí sula raibh siad gan dídean.
- Na príomhthosca ba chúis le cailleadh na tithíochta acu.

(b) Dhá láidreacht agus dhá theorainn **16 mharc**

Dhá láidreacht: 4 mharc (× 2)

Cur síos an-mhaith	3 - 4M
Cur síos maith	2M
Cur síos réasúnta	0 - 1M

- Comhrá díreach leis na teaghlaigh atá gan dídean.
- An comhrá a bheith ann gar don ócáid le go mbeidh cuimhne mhaith ar ar tharla.

Dhá theorainn: 4 mharc (× 2)

Cur síos an-mhaith	3 - 4M
Cur síos maith	2M
Cur síos réasúnta	0 - 1M

- Ní bhítear aghaidh ar aghaidh agus ní fios cé acu atá daoine ag insint na fírinne nó nach bhfuil.
- D’fhéadfadh daoine a bheith rachtúil.
- Sampla beag.
- D’fhéadfadh sé a bheith laofa.

(c) Dhá dhúshlán a bhaineann leis an modheolaíocht **8 marc**

An chéad dúshlán:		An dara dúshlán:	
Cur síos an-mhaith	3 - 4M	Cur síos an-mhaith	3 - 4M
Cur síos maith	2M	Cur síos maith	2M
Cur síos réasúnta	0 - 1M	Cur síos réasúnta	0 - 1M

- Daoine a aimsiú (cá bhfios dóibh gur aimsigh siad gach duine atá ina choladh amuigh?)
- D'fhéadfadh an cuardach a bheith míchruinn nuair a chuirtear an tíreolaíocht san áireamh.
- agus líon na ndaoine atá i gceist.
- easpa eolais ó na daoine atá ina gcodladh amuigh.
- Cá bhfios dúinn nár áiríodh an duine céanna níos mó ná uair amháin?

(d) Cén aidhm atá le taighde seo an DRHE? **4 mharc**

Is é aidhm an taighde i nDoiciméad B deimhniú a fháil faoin líon is lú daoine a chodlaíonn amuigh i réigiún Bhaile Átha Cliath ar an oíche áirithe agus cabhraíonn sé le pleanáil seirbhísí.

Cur síos an-mhaith	3 - 4M
Cur síos maith	2M
Cur síos réasúnta	0 - 1M

(e) An tairbhe a bhaineann leis na meáin a bheith ag tuairisciú torthaí taighde? **4 mharc**

Cur síos an-mhaith	3 - 4M
Cur síos maith	2M
Cur síos réasúnta	0 - 1M

- Tuilleadh feasachta i measc an phobail.
- Cuireann an rialtas faoi bhrú dul i ngleic ina bpolasaithe agus seirbhísí leis na cúiseanna atá le daoine a bheith gan dídean.
- Cabhraíonn leis na seirbhísí atá an cheana.
- Mura ndéantar tuairiscí ar an gceist ligfear i ndearmad í agus ní bheidh a fhios ag an bpobal mór cé chomh tromchúiseach is atá an fhadhb i ndáiríre.

Ceist 4 **60 marc**

(a) Easpa dídine agus cearta leanaí **30 marc**

Dhá phíosa eolais: 10 mharc (× 2)	An-mhaith	8 - 10M
	Go maith	5 - 7M
	Réasúnta	2 - 4M
	Lag	0 - 1M
Comhleanúnachas: 10 marc	Freagra an-mhaith	8 - 10M
	Freagra maith	5 - 7M
	Freagra réasúnta	2 - 4M
	Freagra lag	0 - 1M

(b) Conradh sóisialta briste **30 marc**

Dhá phíosa eolais: 10 mharc (× 2)	An-mhaith	8 - 10M
	Go maith	5 - 7M
	Réasúnta	2 - 4M
	Lag	0 - 1M
Comhleanúnachas: 10 marc	Freagra an-mhaith	8 - 10M
	Freagra maith	5 - 7M
	Freagra réasúnta	2 - 4M
	Freagra lag	0 - 1M

Roinn C

An aiste dhioscúrsach a mharcáil:

1. Léigh an aiste iomlán gan aon mharc a bhronnadh.

2. Marcáil an aiste agus tú ag baint leas as na critéir mharcála, agus suimigh na marcanna.

3. Athbhreithnigh an marc iomlán agus tú ag baint leas as tuairiscíní na ngrád.

4. Chun an marc iomlán a bheachtú, athbhreithnigh an aiste arís agus tú ag baint leas as na critéir.

AISTE DHIOSCÚRSACH

	An-mhaith	Go maith	Réasúnta	Lag
Réamhrá (I)	Téann i ngleic go díreach leis an gceist agus cuireann i gcomhthéacs é.	Téann i ngleic go réasúnta maith leis an gceist ach teorainn leis an gcur i gcomhthéacs.	Ní théann i ngleic ach go neamhchinnte leis an gceist gan aon chur i gcomhthéacs.	Gan ach breacthuiscint nó gan tuiscint ar bith ar an gceist.
10 marc	**9 - 10**	**7 - 8**	**4 - 6**	**0 - 3**
Eolas (K)	Aiste an-mhaith agus loighciúil bunaithe ar eolas agus ar thuiscint chuimsitheach ar an gceist. Gan aon ní suntasach fágtha ar lár agus gan aon earráid shuntasach.	Aiste réasúnta bunaithe ar eolas bunúsach, gan ach tuiscint theoranta ar an gceist. Mionrudaí fágtha ar lár agus mionearráidí ann.	An aiste trína chéile, bunaithe ar bhreacthuiscint ar an gceist. Nithe móra fágtha ar lár agus earráidí móra ann.	Aiste lag nach léirítear inti ach beagán eolais ar an gceist nó gan aon eolas ar an gceist. D'fhéadfadh an t-eolas a bheith mícheart nó ag teacht salach air féin.
10 marc	**9 - 10**	**7 - 8**	**4 - 6**	**0 - 3**
Fianaise (E)	Aithnítear agus ceistítear réimse leathan d'fhianaise ábhartha, údarásach, inchreidte.	Aithnítear agus ceistítear réimse maith fianaise ach braitheann barraíocht ar shonraí gan chruthú.	An fhianaise a chuirtear i láthair teoranta, simplíoch nó trína chéile, gan a bheith ábhartha don cheist ach sa bheag.	Gan ach beagán fianaise curtha i láthair nó gan fianaise ar bith; an fhianaise gan a bheith ábhartha don cheist.
10 marc	**9 - 10**	**7 - 8**	**4 - 6**	**0 - 3**
Anailís & Sintéis (A)	Argóint an-mhaith bunaithe ar anailís chriticiúil léirsteanach ar an bhfianaise.	Argóint mhaith bunaithe ar anailís bhunúsach ar an bhfianaise.	An argóint lochtach gan ach fianaise theoranta le hanailís agus le meastóireacht. Gan ach breacanailís ann agus míchruinnis shuntasacha ann.	An argóint curtha le chéile go holc, trína chéile nó míloighciúil. An anailís lag.
5 mharc	**5**	**4**	**3**	**0 - 2**
Meastóireacht (V)	Peirspictíochtaí agus dearcthaí inchomparáide / ailtéarnacha cónasctha go han-mhaith san argóint. Déanann conclúidí an-mhaith, neamhspleácha & cosnaíonn a sheasamh féin go soiléir.	Peirspictíochtaí agus dearcthaí inchomparáide / ailtéarnacha cónasctha go maith san argóint. Déanann conclúidí neamhspleácha & cosnaíonn a sheasamh féin go soiléir.	Na peirspictíochtaí agus na dearcthaí inchomparáide / ailtéarnacha teoranta. Na conclúidí neamhspleácha teoranta & cosaint theoranta ar a sheasamh féin.	Gan peirspictíochtaí agus dearcthaí inchomparáide. Gan conclúidí neamhspleácha & a sheasamh féin gan chosaint.
5 mharc	**5**	**4**	**3**	**0 - 2**
Comhleanúnachas (C)	Eagrú agus bainistiú na ndearcthaí agus na dtuairimí an-mhaith. Fócas agus soiléire an-mhaith ó thús deireadh. Struchtúr na haiste an-mhaith.	Eagrú agus bainistiú na smaointe bunúsach. Struchtúr na haiste réasúnta maith.	Eagrú agus bainistiú na smaointe teoranta agus trína chéile. Struchtúr na haiste lag.	An aiste gan struchtúr, eagrú, comhleanúnachas, fócas, comhthéacs agus soiléire.
10 marc	**9 - 10**	**7 - 8**	**4 - 6**	**0 - 3**

BANDAÍ NA nGRÁD SNA hAISTÍ

G1 45 - 50 Marc	G2 44 - 40 Marc	G3 35 - 39 Marc	G4 30 - 34 Marc	G5 25 - 29 Marc	G6 20 - 24 Marc	G7 15 - 19 Marc	G8 0 - 14 Marc
An freagra comhleanúnach dea-struchtúrtha, fianaise ábhartha, chruinn, éagsúil ag tacú leis & fianaise chomparáideach in úsáid. Tuiscint shoiléir chuimsitheach ar riachtanais an taisc agus ar an topaic, & smaointeoireacht shoiléir neamhspleách. Téitear i ngleic ar bhealach domhain leis an topaic. Cosaint chuimsitheach ar na breithiúnais agus ar na conclúidí a chuirtear i láthair. Léirítear mioneolas sa fhreagra seo, fianaise le gleic chriticiúil, léargas domhain, fócas géar, argóint shnoite, agus tá réimse fianaise agus foinsí mar thaca leis.	Fócas soiléir sa fhreagra ar an gceist a cuireadh. Dea-struchtúr agus aontacht sna hargóintí, agus fianaise chruinn éagsúil ábhartha ann ag tacú leo. Eagar an-mhaith ar na pointí agus argóint chomhleanúnach ann ina mbaintear leas as dearcthaí comparáideacha. Téitear i ngleic go han-mhaith leis an topaic. Cosaint an-réasúnta ar bhreithiúnais agus ar chonclúidí neamhspleácha.	Fócas soiléir sa fhreagra ar an gceist a cuireadh. Tuiscint mhaith ar a n-éilítear sa cheist. Fianaise chruinn ábhartha ag tacú leis na pointí, ar an iomlán. Eagar maith ar na pointí agus argóint chomhleanúnach ann. Fianaise ann go ndeachthas i ngleic leis an topaic, agus cosaint réasúnta ar na breithiúnais agus na conclúidí a chuirtear i láthair.	Léirítear tuiscint áirithe sa fhreagra ar riachtanais na ceiste. Na pointí ábhartha, roinnt tagairtí agus samplaí bailí ann ag tacú leo. D'fhéadfadh sé a bheith le brath, áfach, go seasann roinnt de na pointí astu féin gan a bheith fite fuaite in argóint aontaithe. Roinnt breithiúnas agus conclúidí neamhspleácha curtha i láthair gan ach cosaint theoranta.	Léiríonn an freagra gur tuigeadh an cheist. Gan ach eolas teoranta ar an gceist, pointí éiginnte sna freagraí gan ach fianaise theoranta ann atá ábhartha agus cuí. Na pointí seo teoranta, áfach, agus ní fhorbraítear an fhianaise ina hargóint fhórsúil aontaithe. Ní théitear i ngleic leis an topaic ach sa bheag agus, dá thoradh sin, na freagraí gan conclúid chónasctha neamhspleách.	Léiríonn an freagra gur tuigeadh an cheist – méid áirithe ar a laghad. An freagra gan fócas soiléir & claonadh ann imeacht ón bpointe nó ó phointe go pointe. Is minic achoimre agus athrá ann in ionad plé. Gan ach eolas teoranta ar an gceist, gan mórán fianaise ann ag tacú leis na pointí a chuirtear i láthair. Ní théitear i ngleic leis an topaic ach ar bhealach teoranta. Na breithiúnais & na conclúidí a chuirtear i láthair éiginnte nó pearsanta, gan ach cosaint theoranta. D'fhéadfadh sé gur ghá an freagra a athléamh leis an mbrí a aimsiú.	Léiríonn an freagra gur tuigeadh na ceisteanna méid áirithe agus nach bhfuil an fócas sa fhreagra go maith. D'fhéadfadh roinnt pointí bailí a bheith sa fhreagra gan iad a bheith nasctha d'aon turas le hargóint a dhéanamh agus gan aon fhianaise a thacaíonn le haon cheann de na pointí. Gan aon fhianaise go ndeachthas i ngleic leis an topaic. Gan breithiúnas dá chuid féin ná conclúidí neamhspleácha déanta ag an iarrthóir ná aon chosaint déanta ar a thuairim nó ar a sheasamh féin.	Léiríonn an freagra gur beag a tuigeadh an cheist nó gur baineadh míthuiscint iomlán aisti. Freagra an-lag gan ann, sa chuid is fearr de, ach blúirí eolais gan mórán pointí ábhartha nó gan aon phointe ábhartha. Ní chuirtear argóintí ábhartha i láthair ná fianaise a thacaíonn le haon éileamh a dhéantar. An freagra an-lag, gan fócas, agus cuirtear mearbhall ar an léitheoir. D'fhéadfadh cuid de na pointí a bheith míchruinn ar fad nó gan aon bhaint acu leis an gceist.

TUAIRISC AR THIONSCADAL SAORÁNACHTA

Réasúnaíocht agus taighde

- Mínigh conas a chuaigh an fhoghlaim ón gcúrsa i bhfeidhm ar an topaic agus ar an gcur chuige a roghnaíodh. Cosain an gníomh a roghnaíodh i bhfianaise na smaointe a ndearnadh staidéar orthu le linn an chúrsa agus i bhfianaise gníomhartha eile a d'fhéadfaí a roghnú.
- Tabhair cuntas soiléir ar aidhmeanna an tionscadail saoránachta, ar na modhanna a roghnaíodh leis na haidhmeanna a bhaint amach agus ar an bplean gníomh. I gcás tionscadail ghrúpa, sonraigh aidhmeanna an ghrúpa sa tionscadal agus na haidhmeanna a bhí agat féin mar dhuine aonair chun do ról a chomhlíonadh.
- Tabhair achoimre ar an taighde a rinneadh agus cuir san áireamh príomhthorthaí (sonraí) an taighde a chuir bonn eolais faoin ngníomh.
- Luaigh na foinsí eolais a úsáideadh agus cinneadh á dhéanamh faoin tionscadal agus na foinsí a chuir bonn eolais faoin obair, e.g. ábhair ar an ngréasán domhanda, litríocht, agallaimh, agus foinsí eile. Déan cinnte de go dtugann tú na tagairtí iomlána sa rannóg le haghaidh *Tagairtí agus Leabharliosta* i gcúl na tuairisce.

Cur i gcrích an tionscadail saoránachta

- Tabhair achoimre ar na gníomhartha a rinneadh agus an tionscadal á chur i gcrích. I gcás tionscadail ghrúpa, bain úsáid as 'muid' agus 'mé' mar is cuí chun idirdhealú idir gníomhartha an ghrúpa agus do chuid gníomhartha féin.
- Déan anailís chriticiúil ar na gnéithe éagsúla den phlean gnímh agus cuir san áireamh dúshláin a bhí romhaibh agus conas a déileáladh leis na dúshláin sin.
- Déan cur síos ar thorthaí an tionscadail agus ar conas a chuaigh sé i bhfeidhm.

Machnamh ar eolas a fuarthas agus ar scileanna a forbraíodh

- Déan achoimre ar na príomhphointí eolais a fuarthas
- Sonraigh na scileanna a d'fhorbair tú, scileanna breithiúnais agus cinnteoireachta san áireamh, ó bheith páirteach sa tionscadal saoránachta, agus bíodh tagairt ar leith agat do bheith ag obair le daoine eile agus do bheith éifeachtach go pearsanta. Tabhair eolas ar leith faoi conas a forbraíodh na scileanna de thoradh do chuid oibre ar an tionscadal.
- Mínigh go hachomair conas a chabhraigh an machnamh, an t-aiseolas ó dhaoine eile agus an fhoghlaim ón gcúrsa leat an tionscadal a dhéanamh.

ROINN A

Réasúnaíocht **15 mharc**

Ní mór iad seo a bheith san áireamh:

- Conas a chuaigh an fhoghlaim ón gcúrsa i bhfeidhm ar an gníomhaíocht a rinneadh
- Cosaint na gníomhaíochta a rinneadh
- Aidhmeanna an tionscadail saoránachta (grúpa / indibhidiúil)
- Plean gníomhaíochta ina leagtar amach na slite a roghnaíodh chun na haidhmeanna sin a bhaint amach

An-mhaith	12 - 15M
Go maith	8 - 11M
Réasúnta	4 - 7M
Lag	1 - 3M

Taighde **20 marc**

Ní mór iad seo a bheith san áireamh:

- Achoimre ar an taighde
- Fionnachtana an taighde
- Foinsí eolais agus tagairtí / leabharliosta (Féach lch 10 le haghaidh tagairtí & leabharliosta)

An-mhaith	16 - 20M
Go maith	11 - 15M
Réasúnta	6 - 10M
Lag	1 - 5M

ROINN B

Achoimre ar na gníomhartha a rinneadh (muid / mé) **15 mharc**

An-mhaith	12 - 15M
Go maith	8 - 11M
Réasúnta	4 - 7M
Lag	1 - 3M

Anailís chriticiúil ar an bplean gníomhaíochta **15 mharc**

An-mhaith	12 - 15M
Go maith	8 - 11M
Réasúnta	4 - 7M
Lag	1 - 3M

Torthaí agus éifeacht an tionscadail **15 mharc**

An-mhaith	12 - 15M
Go maith	8 - 11M
Réasúnta	4 - 7M
Lag	1 - 3M

ROINN C

Achoimre ar na príomhphointí eolais **4 mharc**

An-mhaith	4M
Go maith	3M
Réasúnta	2M
Lag	1M

Scileanna **4 mharc**

An-mhaith	4M
Go maith	3M
Réasúnta	2M
Lag	1M

Ról an mhachnaimh agus an aiseolais agus na foghlama ón gcúrsa **12 mharc**

An-mhaith	10 - 12M
Go maith	7 - 9M
Réasúnta	4 - 6M
Lag	1 - 3M